

Any IX

Núm. 413

Barcelona 30 de Juliol de 1896

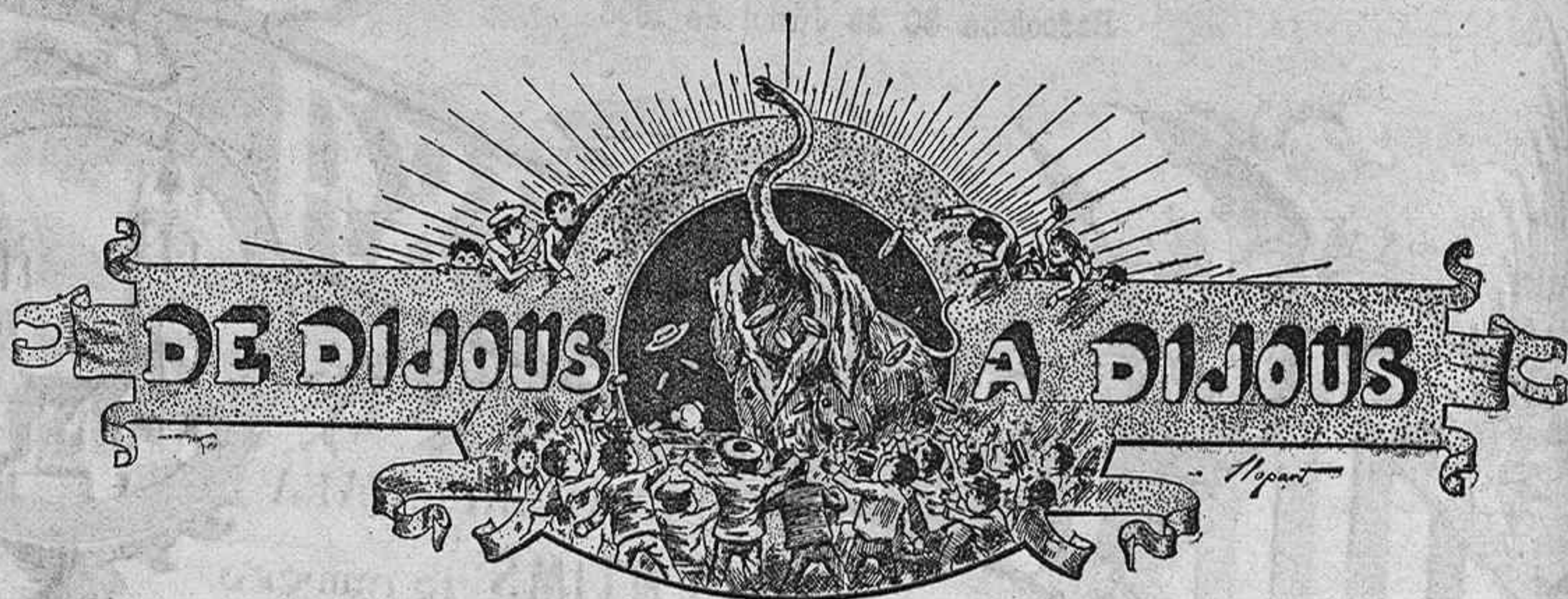

SETMANARI CATALÀ
10 CENTIMS lo número

À LA VORETA
DEL AYGUA

Si 'l mar, té 'l dó de besar
quan vol, un cosset aixís...
¡fins 'm vench 'l paradís
pera convertirme en mar!

Per Sant Jaume, melóns; diu l' adagi. No sé en qué 's funda, perquè—de melóns—en tot temps del any, n' hi ha cullita. Precisament davant per davant de las paradas de la plassa de Sant Jaume, en aquella *Casa gran* que hi ha, s' hi troban llevors de tota mena. Fins los melonayres de la fira, si os hi fixeu, cad'any davant de l' entrada hi forman una especie de passadís ab una restanyera de melóns per banda com si fos lo pas d' honor pe 'ls seus germans de dintre 'l Consistori.

La única diferencia que hi ha entre 'ls melóns de fora y 'ls de dins, consisteix en que 'ls de la plassa, á tatx, ne surt algun de bó; que lo que toca 'ls melóns de la *Casa*, taixats y tot, carbassejan: salvo raras excepcions que mes aviat tiran á xindrias, per lo aygualits que surten.

* *

Aquest estiu 'ns ha de fer veure la padrina: me sembla que 'n surtirém fets uns xops. D' aquí-aquí, la suor nos liquida com si nostre cos sigués una bufeta de llart; y d' allí-allí, l' aygua 'ns regala per tot arreu convertint-nos en granotas.

Hem arribat á un extrém de la vida, que ja no 'ns podém refiar de res absolutament; ni del temps. La temperatura que actualment disfrutém (¿) á Barcelona, corre parellas tan aviat ab lo *calor* d' obrir suscripcions y aixecar monuments, com ab la *frescura* de fer *verbenas* al *Parque á pela* la entrada.

No té res d' extrany que trobém pesat un temps tan variable per dalt y per baix. Sort tenim de la Barceloneta 'ls barcelonins; perquè en la platja de la mar vella hi deixém tota la xafogor del cos y 'l mal humor de l' ánima. Per aixó, á pesar de viure acalorats continuament pe 'ls raigs d' un Sol que crema y per las ratxadas de malas Llunas que son cremadoras, nos quedém *en pelota* (com diuhen los castellufos) y ab un *taparrabos* per *cubrir l' expedient*, allá á la *Deliciosa*... ¡quina delicia! Y, acabat, nos quedém tan frescos!

* *

La visita á nostra ciutat d' aquella colla de *mestres* alemans, ha cridat l' atenció, mes que per la colecció de barrets estranys y cabassets pe 'l cap, per lo que significava, atesa la professió dels excursionistas. Una excursió á *tutti pler* per Espanya, realisada per mes de 250 mestres d' estudi d' Alemanya, sembla una mofa als pobres mestres espanyols.

¡Pensar que 'ls mestres d' aquell país poden fletar un barco pera viatjar de recreo y hostatjarse en fondas de primera, quan los d' aquí no poden fer cap fontada, ni cap arrós en una fonda de sisos, ni una esqueixada de bacallá al peu de Montjuich!

Ha sigut tan terrible 'l *cop* que li va causar la noticia á un pobre mestre de minyóns dels qu' ensenyan... la camisa, que diuhen si s' ha tornat boig, perquè de día y nit no fa res mes que cridar:—¡A Berlin! ¡A Berlin!

Lo Govern, si hagués sigut mes previsor, havia de tenir en compte l' efecte desastrós que havia de fer á nostres mestres la tranquil·litat y 'ls bons aliments dels seus colegas extrangers, y no deixar desembarcarlos en nostres costas per evitar contrastos irrisoris y conflictes morals. O al menos nostre arcalde advertirlos que fessin 'l pobre, qu' ensenyessin la *séba* per la Rambla y que posessin á la Fonda Nacional.

* *

Didlech de la setmana:

—*Bueno*, vaja; la Exposició de Bellas Arts ja ha clós.

—¡Que n' ha fet patir d' artistas mentres ha estat oberta!

—¡Y tants favors que ha fet á molts pintors que no s' ho mereixían!

—Pero, en cambi, ha sigut molt desdenyosa per molts altres que s' ho valían.

—¿Qué no sabs que las Bellas Arts son molt coquetas?

—Donchs, ja están ben *llestetas*.

Semi-faula

-DEU vos guard.
 - Bon dia tingui...
 ¿Qué li falta?
 - Unas botinas.
 - Molt bé diu: vingui aquí, vingui veu, aquí, n' hi ha en pells molt fi- no 's tallan, ni fan may mal [nas,
 - Aixó es lo qu' un necessita.
 - ¿Las vol ab taló aixís d' ali?
 - Al gust de vosté, *poliita*.
 - Donchs, miri, lo qu' aia 's porta es aixó.
 - No 'm desagrada.
 - Toqui aquesta pell...
 - Ja es forta!..
 - Y ab sola tan repicada; créguim, tindrà un bon calsat, que 's cansará de portarlo; y sobre tot l' hetxurat, ja pot rodar per trobarlo.
 - Vosté prou me fa l' article: pro, filla, ja soch molt vell de dur botinas. A *El Sigle* vaig comprarhi aquet parell, que, creguim, m' han fet gran proba y n' estich mes que content; son de pell flonja com roba, en lo peu ni un se las sent.
 - Quina forma vol? ¿aquesta?
 - Sí; no; miri, noya, miri, aquellas que fan mes festa.
 - Si no hi troba res que dirhi...
 - ¿Y totas igual preu tenen?
 - Sí; sis pessetas.

- ¡Radiants!

Donchs, preu per preu me convenen aquellas que son mes grans!

Quants n' hi ha que 's menjarian ab los ulls plats y mes plats, y com lo *faulat* farian, que al últim se quedarian si bé contents... enganyats.

SALVADOR BORRUT Y SOLÉ.

Epígrama

- L' ayguardent fá agafar gana
 - deya 'l borratxo Rosich tot surtint de la taberna— y un colega que 'l sentí, contestá:—Fa agafar gana; pró gana... d' aná á dormir!

P. PERICO NAS-DE-MICO

Tenim lo gust de participar á las societats re- creativas y á tota classe de poblacions ahont tinga de celebrarse festa major, que hem acabat de confeccionar en nostres tallers, un as- surtit inmens de artístichs cromos, desde 'ls mes

FESTAS MAJORS

GRAMOS NOUS

senzills y económichs als mes preciosos y elevats de preu, propis pera

PROGRAMAS, INVITACIONES, TITOLS de SOCI, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc.

PREUS INCOMPRESIBLES

CARNETS DE TOTOS CLASSES

LITOGRAFIA BARCELONESA de RAMON ESTANY, 6, Carrer de Sant Ramón, 6

A una xerrayre

V AIG somniar que vares caure desde un terrat al carré; y no vares quedar morta perque Deu no ho va volgué; pero en cambi en tal cayguda la desgracia vas tení de mossegarte la llengua que pe 'l mitj te vas partí. Fentme cárrech jo 'llavors de lo molt y molt xerrayre que has estat y que may mes parlarias poch ni gayre, interessantme per tú te vaig dir de molt bon grat: — ¡Quant mes t' hauría valgut que t' haguessis reventat!

AGUILETA.

ACUDIT

Cert millonari, extremadament avaro, crida á un seu criat que no fa gayres días qu' es á la casa y li pregunta:

— Agustí. ¿Que fumas tú?

— Sí, senyor;— contesta 'l criat— pero en aquet mateix moment acaba de fumar; de tots modos se li agraeix, senyoret.

— Es que no t' ho deya pas per donarte tabaco, no; sino perque m' en deixis cargolar un de primet.

E. PI FANI.

¡TAL COM RAJA!

A UNA SE. . NYORETA

No diré, que com estrelles no brillin los teus ullets; que de una forma admirable no tinguis, noya, 'l nasset; que ta boqueta no sigui un model bufó en extrém; que ta cara y tas manetas no tinguis blancas com neu; que una joya encantadora no siguin los teus peuhets; en fi: que la forma física desenrotllada en ton sér no sembli sols serne propia de un ángel baixat del cel. Pero sí que per tenirne motius y probas, diré: que tens tan poca vergonya, que ja menos no pot ser.

F. VILLÁ Y X.

MA GOSINA CELESTINA

PER contentar á la mare, que no callava may dihentme: «Noy, no 't casis ab cap mi- nyona de ciutat, que totas son gandulas y capritxosas; vèsla á buscar al poble, ahont las cos-

tums son intatxables y las donas unas grans mes- tressas de casa» per contentar á la mare, repeteixo, vaig agafar la maleta y vaig anármem á Vilamústiga, ab lo fi d' apreciar si la cosina Celestina, á la que no havia vist desde nostra infancia, reunia prous con- dicións per' ser la meva senyora.

La mare deya que sí, qu' era molt bona noya, y que sobre tot fora una galán pubilla.

TIPOS D' ESTIU

Lo baró de la Melassa
qu' está trist y capficat
perque la novia li ha dat
una solemne carbassa..

Un artista sense un xavo
qu' aguanta la caló ab flemma,
agafantse ab aquell lema
de: *un clavo, saca otro clavo.*

Un jove que té gran cor
d' ahont lo sentiment li vessa,
y recita un *Canto á Teresa*
per passarse la calor.

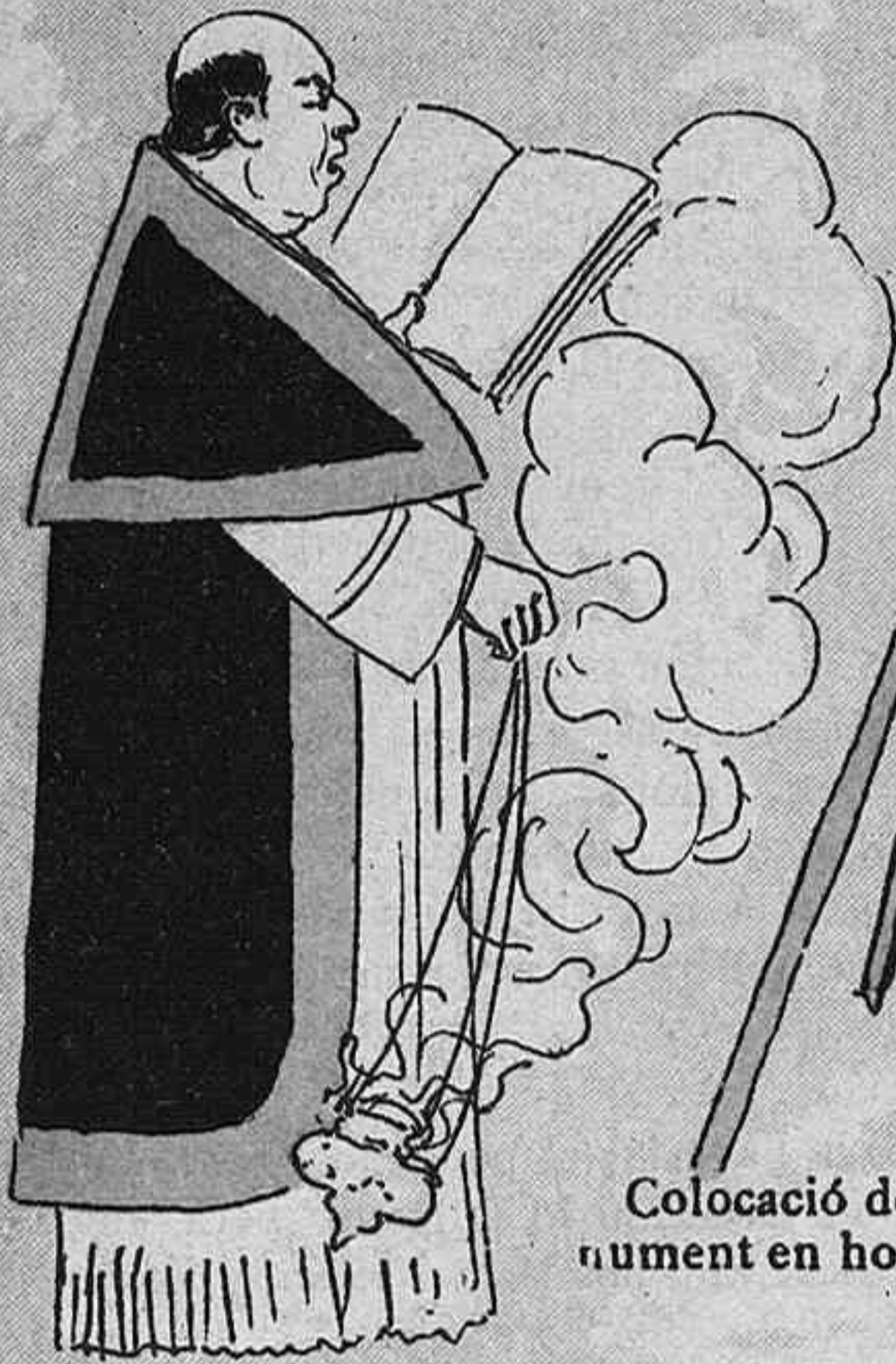
Un tipo á qui res engresca,
ni res li dona torment.
¡Aquest, la calor no sent
puig tot... *s' ho pren á la fresca!*

AF

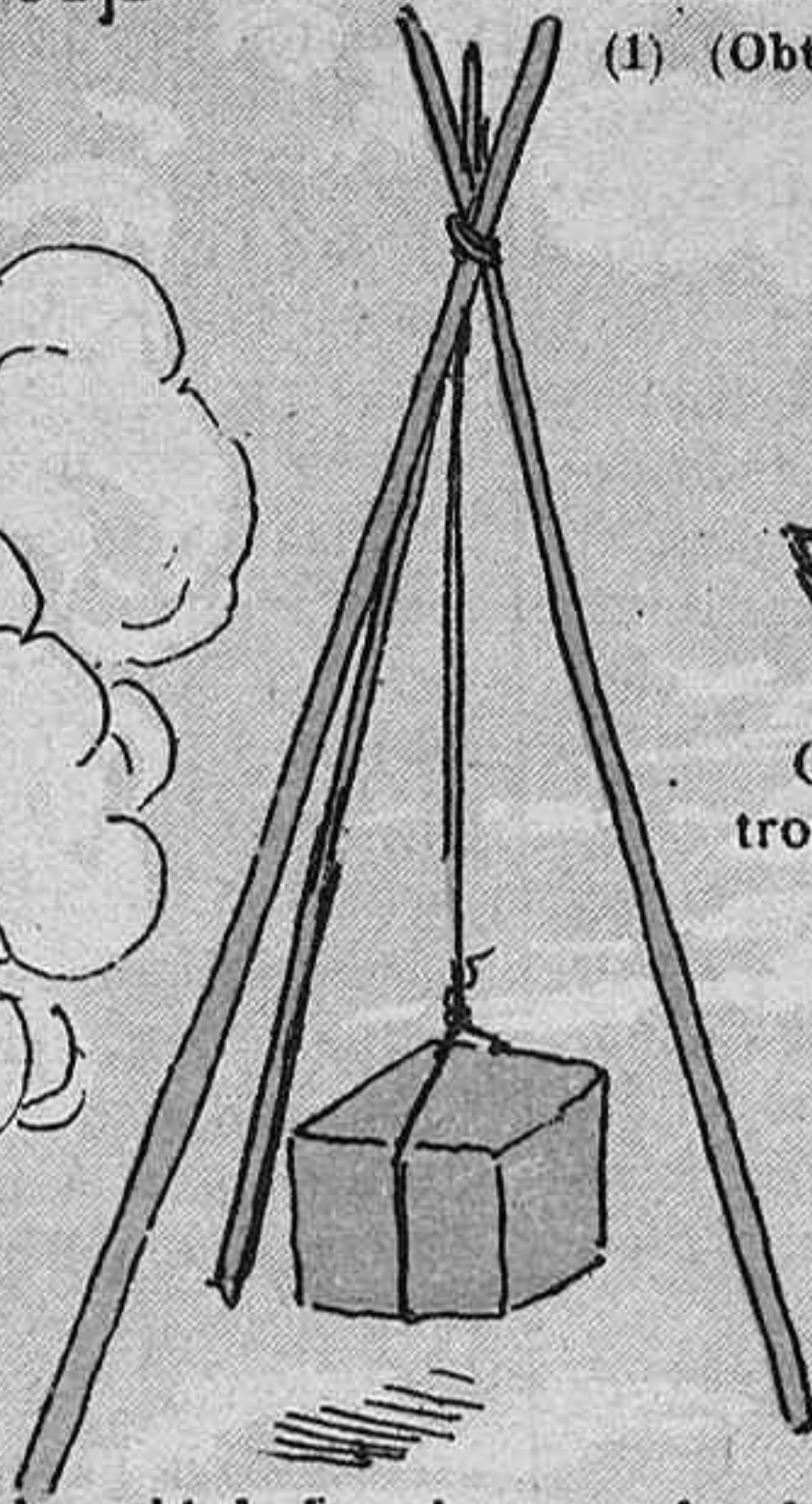
LAS FESTAS

DE LA MERGÉ ⁽¹⁾

(1) (Obtant al premi de la Comissió Organitzadora.)

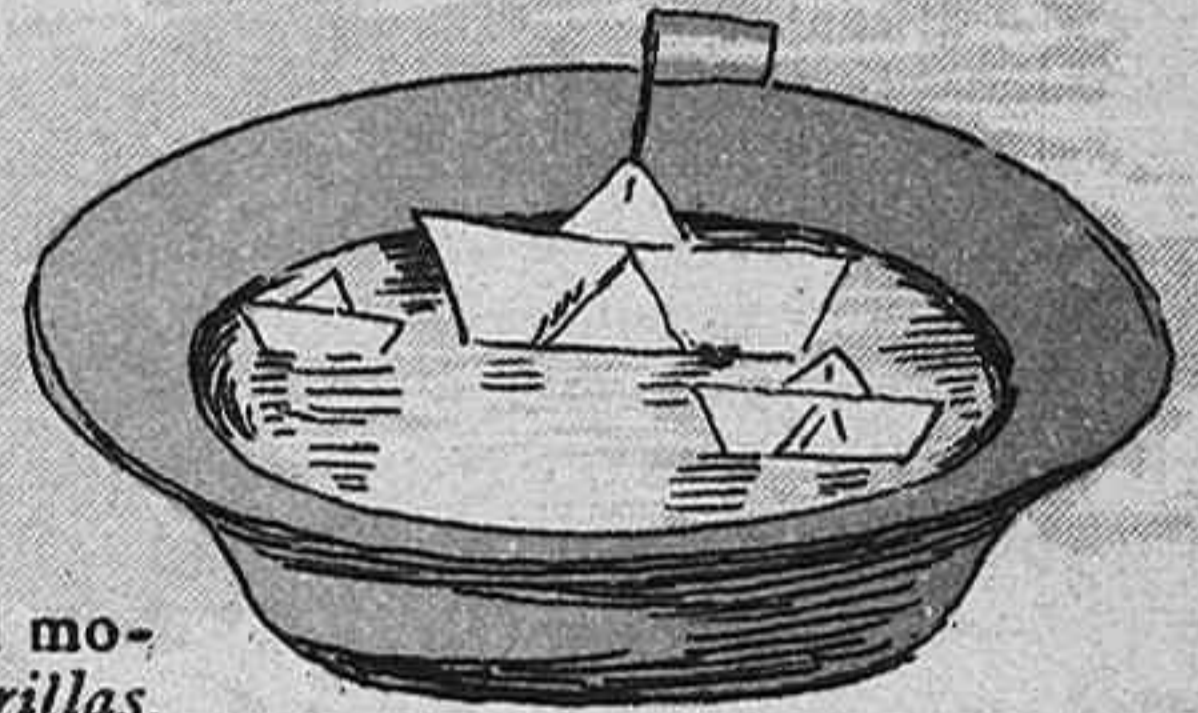
Solemne *gori-gori* en totes las iglesias. (Es qüestió d'engreixar al clero).

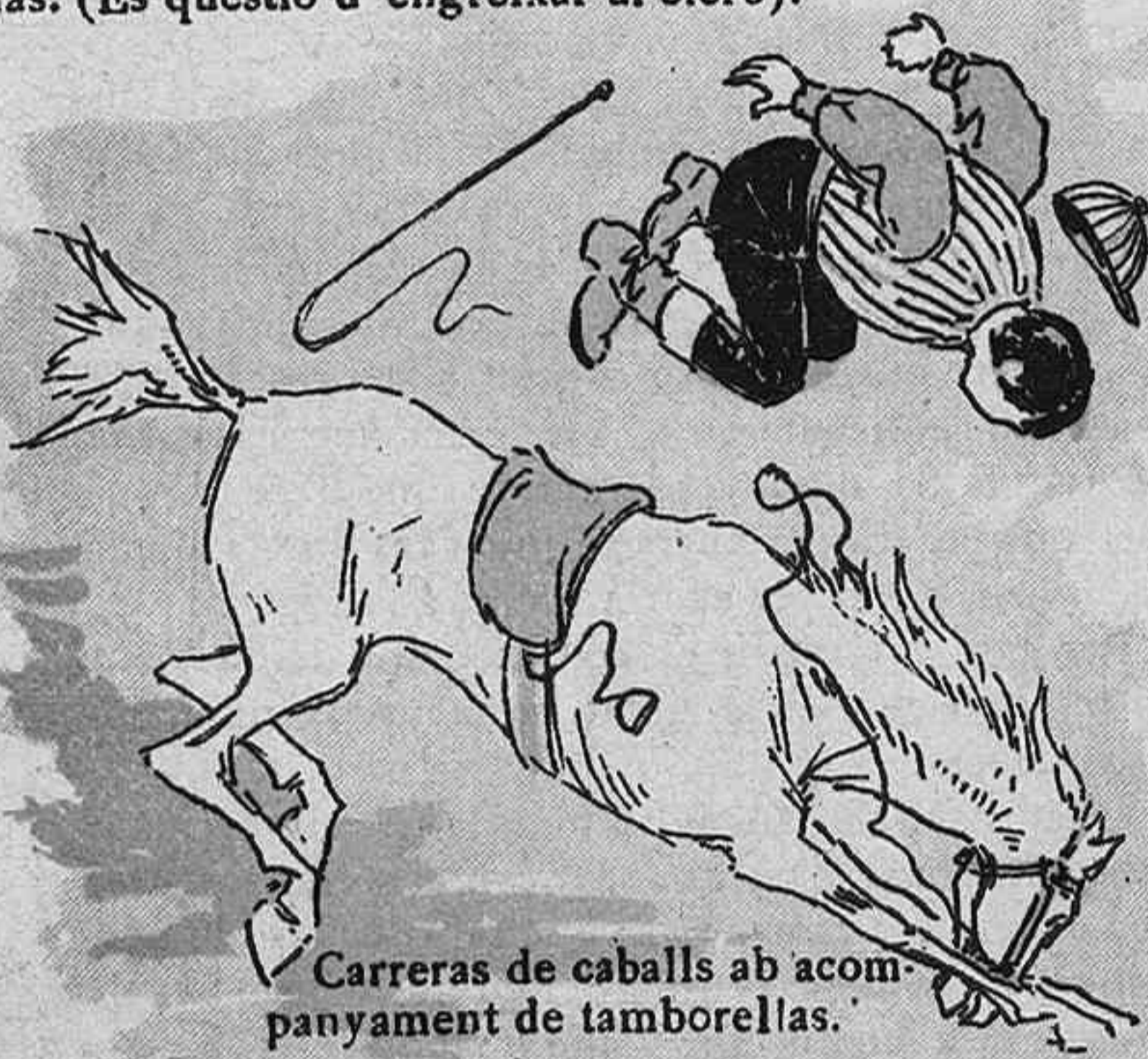
Colocació de la primera pedra del monument en honor del excels *Pantorrillas*.

Gran *batuda* pública del «record gastronómich» pe 'ls de la Casa Gran.

Concurs valios de l' esquadra espanyola á nostras ayguas.

Carreras de caballs ab acompanyament de tamborellas.

Concurs de bellesas d' *horxaterla*, en certs establiments de refrescos.

Dansas populars alusivas á l' actitud actual del poble espanyol.

Apoteóssis simbólica de l' Administració municipal, titulada «El Cáo»

Vaig arribar á la població á mitja tarde. La tía Margarida, cosina germana de la mare, estava aconduhint á las gallinas, y l' oncle Jan, regalantli la suhor cara avall, cavava un tros de camp que hi ha devant de la masía.

Al presentarme á la tía y dirli qu' era 'l seu nebot de Barcelona, va escapárseli de las mans lo cabàs de blat de moro, y mentres m' abressava ab deliri, com si 's tractés d' un fill á qui hagués donat ja per mort, cridava ab veu d' ayguardent: ¡Jan cuyta, vina, qu' aquet *sinjoret* es lo nostre nebot de *Braselona!*

L' oncle Jan, que per un xavo 's deixaria penjar, considerant tal vegada que m' hauria de mantenir uns quants días, va deixar los arpiots de mala gana, y 's va anar acostant á pas de professó, sense fer cas dels crits de la seva dona, que repetía ab mes forsa que la primera vegada: «Cuyta, Jan, qu' es lo nostre nebot de *Braselona.*»

L' oncle Jan no va abressar-me —lo que vaig agrahirli puig feya una xafogor horrorosa—contentantse ab preguntarme: ¿Que tal, noy, com está la teva mare?

Acte seguit va armarse una polémica interminable entre 'ls oncles de bonas costums, perque la tía sostenia que me semblava á la seva familia y 'l oncle rebatia 'ls seus arguments, assegurant que 'm retirava á n' al meu pare y á ningú mes, puig la familia de la mare, sense descomptarhi la tía Margarida, presentava cada cara capassa de espantar á un difunt.

Y tant se van embrancar los oncles de Vilamústiga, ab tant calor se van pendre la polémica, que degenerant aquesta en baralla, si no m' hi poso entremitj s' esguerran.

Això 'm va donar á comprendre, á pesar de la opinió de la meva mare, que tant en lo poble com en la ciutat, topar ab un matrimoni que no 's baralli es tan difícil com trobar una agulla en un paller.

Tot just acabava la disputa entre l' oncle Jan y la tía Margarida, quan vaig veure baixar, per un camí proper á la casa, á una bonica pageseta, que portava un cantiret á la má, y á un guapo minyó que la empaytava. Ella fugia, tenint bon cuydado de que 'l minyó l' agafés prompte, y ell que posava encare mes cuydado en agafarla, quan ho conseguia, la masegava com si jugués ab una criatura de pochs anys.

Veyent la tía que jo no apartava la vista del camí, va mirar en la mateixa direcció, y va dirme contenta, no fent cas dels jochs dels dos joves.

—Mira ja baixa la noya; la teva cosina Celestina.

—¿Y aquell jove, es també algun parent?—vaig preguntarli.

—Aquell jove es l' hereuheret Manxiula; un ximplet que voldria casarse ab la noya; pero qu' ella no 'n fa cas.

—¿Encare com los deixeu jugar d' aqueixa manera?

—¡No hi ha cuydado!

—Donchs, mireu, ara juraria qu' ell li ha fet un petó.

—Potser sí; pero ho fan sense malicia.

Aixó 'm va probar clarament, ab tot y las afirmacions de la meva mare, que en lo poble, á pesar de portar gipó y gech de màniga estreta, lo mateix que en la ciutat, son de la màniga ample.

Quan arribaren a la casa 'ls dos jovenets, l' hereu Manxiula que no comptava ab trobarse ab un toraster, va fugir com un animal feréstech, sense escoltar á la tía que desde 'l portal li cridava: «Vina, Nasiet, no t' en donguis vergonya, qu' aquet *sinjoret* es un nebot meu de *Braselona!*»

Després la tía Margarida, va obligarnos á la Celestina y á mí, á donarnos un petó y una abressada, y ho confesso ab rubor, qui va cumplir primer l' ordre sigüè la meva hermosa cosina.

¡Juro que á Barcelona no m' han abressat may ab tanta forsa! ¡Aqueixas pagesetas tenen uns braços de ferro!

Després d' haverla fet petar dos ó tres horas, ab las quals va havernhi lo suficient pera simpatisar ab la cosineta, vam posarnos á sopar, y acabat resárem lo rosari. Jo, que no estava ab l' atenció deguda, vaig poguer observar qu' un mosso y la criada qu' estavan agenollats á última fila, no paravan de donarse estretas de mans y pessigarse.

Aixó 'm va convence, á pesar del parer de la meva mare, de que en lo poble, per lo que toca á sentiments religiosos, no están gayre millor que á ciutat.

Terminat lo reso, l' oncle Jan va disposarse á sortir de la masia, mentres hi entrava mossen Baldiri, y 'ls meus oncles, sense respectar la presencia del reverent, se disputaren ab mes calor que á la tarde, perque la tía digüè que sempre que 'l seu home sortia de nit era per anarse á jugar los diners al café de 'n Ciga'ó... ó per anar á visitar á la Pigada.

Per aquí vaig venir en coneixement de que, tant en lo poble com en la ciutat, hi ha marits que faltan á sos debers.

Quan l' oncle Jan sigüè fora, la tía Margarida y Mossen Baldiri s' en van anar cap al seller á béuren una copeta del ranci, y jo, que tenia ganas de descansar, y la meva cosina pujarem al primer pis ahont havia de dormir y ahont tenia ella la seva cambra.

—¡Bona nit, cosinet!—va dirme la Celestina, ab veu melosa.

—¡Bona nit!—vaig contestarli, sentintme bullir las sangs.

En lo meu quarto hi havia una finestreta tancada, y per curiositat no mes, vaig volguer saber ahont donava. ¡Verge Santíssima! Vaig veure á la tía Margarida y á Mossen Baldiri qu' estavan besantse, devant de la bota del recó!

D' aquet fet en vaig deduhir que, per tot arreu, hi ha esposas que faltan á sos debers, y que 'ls homes, vagín vestits de negre ó de blanch, quan no poden segar, espigolan.

Vaig apartarme de la finestra horroritzat, y 'm vaig veure á dintre del meu quarto, á la meva cosina Celestina, ab enagus y cotilla.

—¿Qué vols?—vaig preguntarli avergonyit.

—Còsinet, se m' ha fet un nus al cordó de la cotilla. ¿Vols destérmel?

¡Y que costan de desfer los nusos dels cordons de las cotillas de las pagesetas! Jo no sé si las mans me tremolavan ó qué, pero 'l *certus* es, que desfent-li aquell nus, hi vaig passar un bon quart d' hora.

Per fi vaig poguerme ficar al llit, mes á pesar del cansanci del viatge, no podia agafar lo son, pensant en *las bonas costums* dels pobles.

Dos horas llargas portava de girarme y regirarme sobre 'ls matalassos, quan una llum vingué á ferir ma vista. Era que la Celestina, ab la por retratada en sa cara, venia á molestarme novament per' que anés á matarli un ratolí qu' havia sentit corre per la seva cambra.

¡Es tan hermosa una pageseta espantada, que no 'm vaig atrevir á negarli lo qué 'm demanava! Bé

vaig buscar per sota 'l seu llit, y per sota 'ls mobles, pero 'l ratolí no 's trobava. Pero com qu' ella jurava y rejurava que l' havia sentit corre, y se m' agafava dihent que no me 'n anés, perque tenia molta por, no vaig tenir altre remey que perdre miserablement aquella nit en lo quarto de la meva cosina Celestina.

A punta de día vaig sentir que trucavan á una finestra que donava al camp.

—¿Qu' es aixó?—vaig preguntar á la meva cosineta.

—L' hereuhet Manxiula, qu' enfilantse pe 'l cire-rer, cada dematí ve á donarme 'l «bon día». No responguis.

Quan ara la meva mare 'm parla de las bonas costums del poble, li contesto, respectant la seva opinió, que, en lo meu concepte, tant allí com aquí, hi ha 'ls mateixos homes y 'ls mateixos pecats.

A. GUASCH TOMBAS.

Una excursió á "Santa Cristina," (1)

II

(Continuació)

UW

Los preparatius de la excursió desde 'l dia avants no deixavan respirar á las donas de la colla, singularment á la *Joaquina* (una xicota aragonesa, *émula* de la *Dolores* de Calatayud), qu' es un sach de feyna. Per tot arréu se veyan cassolas plenas de pollastres y bona vianda, que ompliren quatre arganells fins á curull, sense comptar un xay, un cabrit y tot lo peix que hi havia á Blanes. A las 4 del dematí, quatre carruatjes á punt, guiats per en *Canet*, en *Boya*, en *Pepet Berney* y la *vella Petardera* (tan trempada per' guiar un carro com lo carreté mes pintat), 'ns encabiren ab prou feyna; y, carretera avall cap á Blanes, s' armá una tabola d' aquellas.... essent los protagonistas lo *Bernal* (aquell cego que 's pert de vista), en *Boya* (qu' es un gat dels freres) y 'n *Canet* (que no s'hi descansa per' comptar historias). Entre corre-guda d' aquí y sachsejada d' allá, varem passar escapats per davant del *Moli de 'n Gelpi* (ahont está instalada la máquina generadora de la llum eléctrica de Tordera), ca 'n *Ruscalleda*, ca 'n *Tarran*, la *Torre de 'n Tonijoan*, *Mas Cremat* y *Mas Calent*, després d' haver deixat á ma esquerra la famosa *Pineda de 'n Rabassa*, qu' es de lo millor que 's coneix á Catalunya per' ferhi *pinyas*.

L' arribada á Blanes de nostre convoy, eridá l' atenció dels blanenchs que 's creyan si Tordera havia quedat sense vehins. Feta la provisió de tota classe de peix que varem poguer trobar en la plassa de dita població (menos *sonsos*), algú pá mes, per lo que podria ser, y no sé quants porrons mes de vi (per havernos adonat qu' havíam regat la carretera ab lo *xaretlo* d' una garrafa que va quedar casi buyda, varem rependre la ruta á *Santa Cristina*, enfilant per la dressera seguint una carreterota dreta com una escala *sense esglahons*, que arrenca de la part alta de Blanes y qu' es capassa de no deixar ganas de passarhi mes á cap home que s' estimi una mica 'l fetje. Plá y amunt (com deya aquell) varem deixar á dreta y esquerra respectivament, las celebradas ermitas de *Sant Joan* y *Santa Bárbara*, y, á sota, al peu del mar, l' histórich con-

vent de *Sant Francisco*; fins que passant per un congost ahont lo sol hi batia que no tenia modos, descobrirem allá baix la cúpula de la iglesia de *Santa Cristina*, que ab motiu de reflectarhi 'ls raigs solars semblava de brillants y pedras preciosas.

Al cap-de-munt d' un passeig que conduheix á la plassa del famós santuari, s' hi troba una capelleta enreixada ab la imatge de la Santa dintre. Segons la tradició, lo jove ó noya que tira 'l tany d' una flor ó 'l tronch d' una planta olorosa en direcció de la Santa y la toca de punta, al cap del any casament segü. De modo que si aixó es veritat, l' amich mes intim de la colla ja está llest. En la paret de la capelleta, seguint la costum, varem deixarhi inscrit lo nom, mentrestant arrivavan 'ls ressagats qu' havían fet *marrada*.

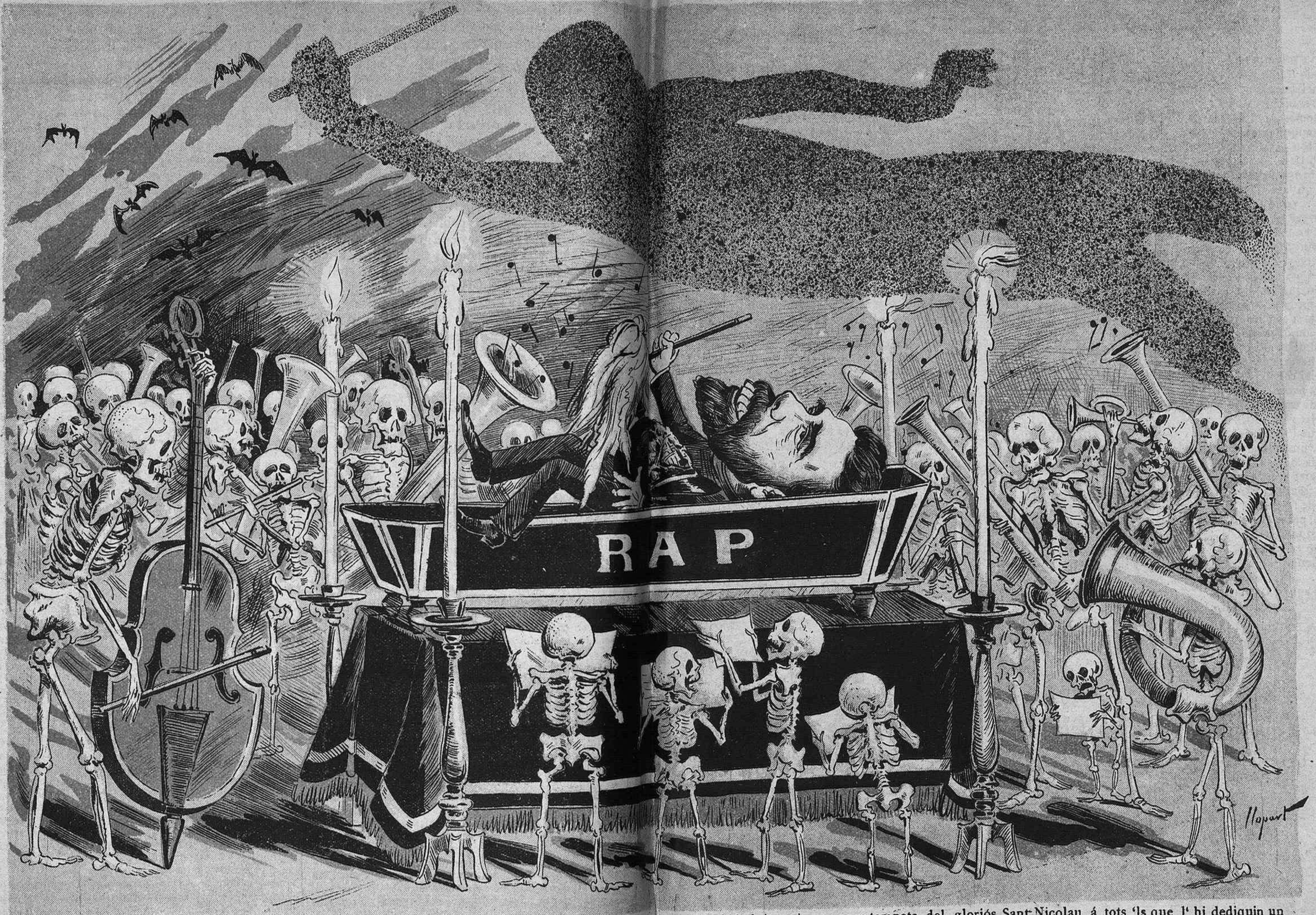
Reunits tots varem invadir l' ermita; y després de visitar primer que tot á la Santa, vingué l' escampadissa pe 'ls voltants... y cadascú á la seva feyna; las donas á preparar l' esmorzar; en *Perico*, carnicer, á ferli 'ls comptes al pobre cabrit; los carreters á conduhir als animals, qu' es la seva feyna; y 'l *Mas de la Porreta* y 'n *Pepet del Carril* á fer las sevas, de feynas; vull dir que ningú estava en vaga. Antes de l' esmorzada, seguint la corrent, encenguérem candelas fent llum á varis sants qu' allí 's veneran, inclús á Santa Rosalia, que, fentli llum á n'ella, també se 'n fá al diable, que té al costat. Dins d' una urna s' hi veu lo cap en esqueleto de la Santa, advocada dels marinos de la costa de Llevant; y ho proba lo contemplar sosposos de la nau del temple molts ex-vots en forma de naus de totas construccions antigues y modernes, verda-deras obras d' art. Lo mes admirable del santuari es lo altar major, fet de marbre blanquíssim y artísticament treballat. L' arquitectura del temple no está subjecta á cap escola, ni época. La pintoresca situació de l' ermita al bell cim d' un turó banyat per lo mar es lo principal atractiu; ab la blancor de neu de sas parets sembla una gavina parada á punt de reempendre son vol pera atravesar lo mar de la vida y enlayrarse fins al cel de las il-lusions. En aquella costa nasqué la inspirada opereta *Marina*... ¡Qui no s' inspira en aquellas deliciosas platjas!

Per l' Aplech, desde Lloret surt una professó per mar en direcció al santuari, en honra y gloria de la Santa; privilegi no concedit á cap altra ermita del mon católich.

J. BARBANY.

(S' acabarà)

1 Vegis lo número 411.

Gran MISA DE REQUIEM, *executada á cos present* en los esgarrifosos funerals de 'n Llémans municipal y dirigida pe 'l mateix mort en los Encants de Bellas-Arts. Se concedeixen tres mil

grossas d' indulgencias y una estampeta del gloriós Sant Nicolau á tots 'ls que l' hi dediquin un pare nostre. ¡¡¡Que Deu l' hagi perdonat!!!

ESTIUHENCA

Si l' estiu volen passar
d' un modo fresch y barato...
¡no guarneixin pas 'l fato
surtint á veranejar!...

Molts homes qu' á Barcelona
vegetan tranquilament
vivint del seu passament
en paus ab Deu... y ab la dona,
van als banys, llensant pessetas,
pensantse qu' aixó fa fi
y en rigor... van á patí...

¡y á passar per las baquetas!
¡Allotjat en mals fondutxos!
¡dorm al mitj d' un corredor!
¡paga 'ls serveys á pes d' or
y l' aygua á pes de cartuxos!

¡Menja lo que un altre manil
¡vigilat d' aprop la dona,
puig perilla, si es bufona,
qu' algun gomós te l' afanil!

Y al final de la excursió
després d' haverte exposat
á que 't deixi carregat
qualsevulga setmesó.

Després de cent mil fracassos
y mal menjat y dormit...
¡t trobas que t' han fugit
de la bossa, uns quants cent nassos!

Y lluny de lograr la ditxa
de posarte gras y lluhent,
al tornar... ¡semblas talme t
un panillo de fer mitxa!

¡Y encare, per molt felís
pots darte, si tens la sort
de que algun reventador
no t' hagi escurat 'l pisl!

En cambi aquí á Barcelona

estém al rovell del ou,
y la gent que no se 'n mou
tants gustos com vol, 's dona.

L' home, 's lleva á trench de día
y á l' hora de la fresqueta
se 'n va á la Barceloneta,
ja siga á peu, ja en tranvía.

Pren un bany de cos sencer,
y 's queda tant campetxano
com si fos pres al Oceano
de Biarritz ó Santander.

Si es amich de bonas vistas
se 'n entra á San Sebastián,
y passa un rato filant
las camas de las banyistas!

Luego si la fam l' arbola,
troba allí hôtels (?) baratets
ab bistechs d' á tres ralets
y truytas d' mitxa endola.

Un cop esmorzat, s' aixeca
y per fer la digestió
pot empendre una excursió
llarga com d' aquí á la Meca

Puig bon punt al Parque 's veu,
li sembla que fa grans viatjes,
al contemplar tants llinatjes
de bestias de tot arreu...

Veu l' Africa ab 'ls lleóns;
l' elefant lo porta á l' Asia;
ab en Darder... ja es á Gracia,
y aixís... ¡va corrent nacións!

Li parlan d' Oceanía,
'ls Kanguros; las Guineus
y 'ls ossos, de 'ls Pirineus,
y 'ls galls... ¡de la Boqueria!

Li recordan 'ls caimans
y 'ls lloros, l' isla cubana,
y que torna á tenir gana
li recordan 'ls faisans!

Y aixís va donant 'l vol
al mon, ab molt bona sombra.
¿Vol se al Polo?... 'S posa á l'ombra
¿Vol se al trópich?... Cap al sol.

Desitja una ascensió?... ¡Vaya
no li 'n priva pas ningú!...
Puja dalt del Gurugú
y 's creu dalt de l' Himalaya!

Y aixís proba climas mil
y encantat va rodant mons,
fins qu' á l' hora dels sigróns
se 'n va á casa tot tranquil.

A la nit, per passá 'l rato
trobará per poca plata
desde l' ópera barata
fins al cafeté barato.

Per pendre ayguas, Barcelona,
te una font de Canaletas
que val totas las pessetas
per lo regalada y bona.

Té també la Font del Ferro
dotada de gran virtut
y la Font de la Salut
qu' arrenca als morts, de l' enterro!

Y en sí... que 'ls barcelonins
d' ayguas ne tenim un feix:
¡Tant de bó fos lo mateix
tocant al rengló dels vius!

Aixís, donchs, per acabar
vaig á dals'hi un concell bó:
¡Per mes que fassi caló
no vagin pas á rondar!

¡Mírinme á mí! .. ¡Molta astucia!
y no 's busquin mal-de-caps!

(Per xó... si tingués cent naps
¡no parava fins á Rusia!)

M. RIUSEC.

¡La setmana entrant surtirá!

¡Surtirá la setmana entrant!

PLANYS D' UN PEGATAYRE

Monólech en vers, original del festiu escriptor

— Noy de la Pega —
profusament il lustrat per lo reputat artista

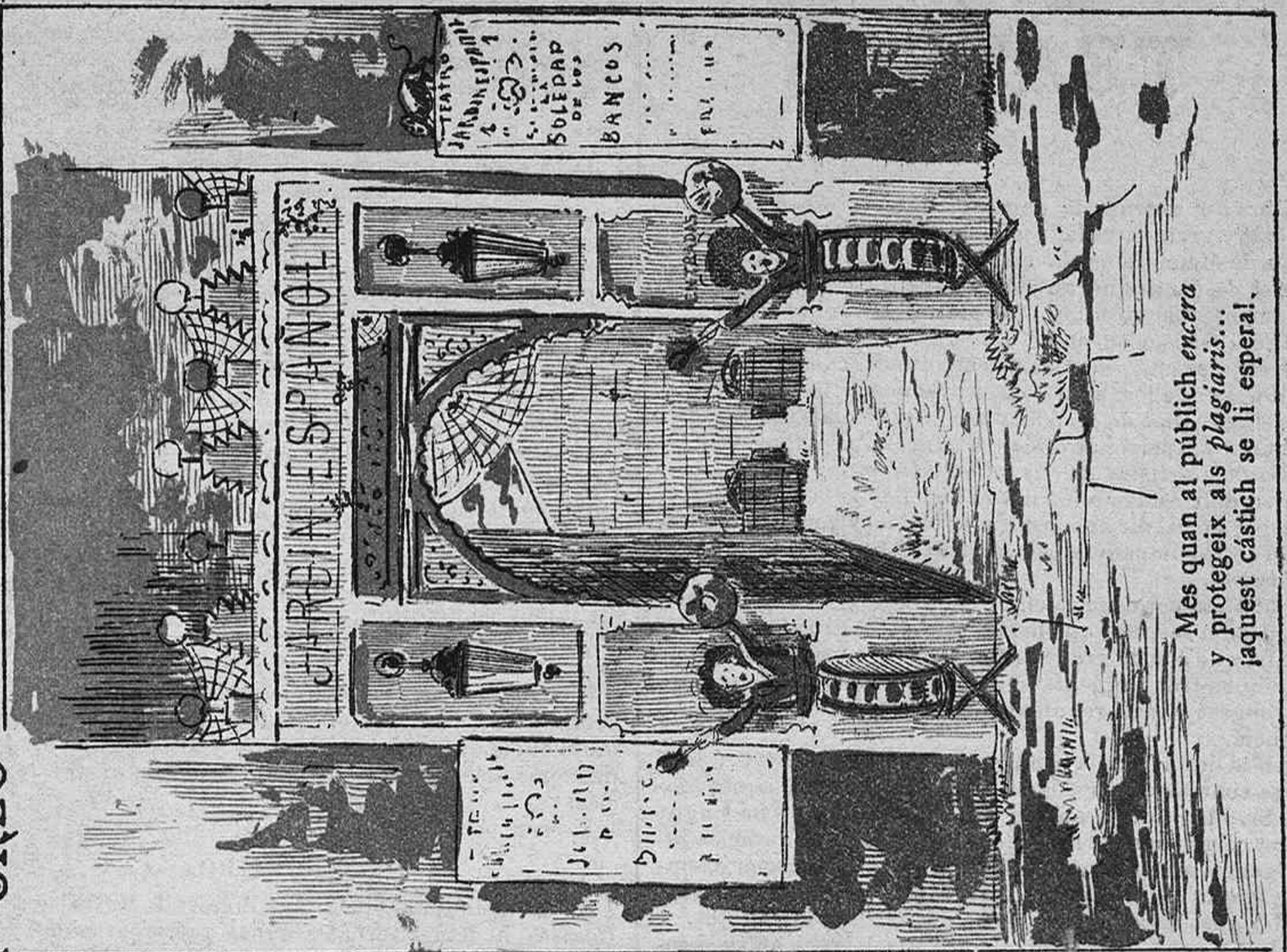
J. LLOPART

Preu: 2 RALS

Los Srs. Corresponsals, poden preparar son pedido.
Desquento ó Comissió, lo de costum.

¡La setmana entrant surtirá!

GARA Y GREU

Mes quan al públich encera
y protegeix als *plagiaris*...
jaquest cástich se li espera!

Quan una empresa es honrada
lo públich la protegeix
y fa sempre .. *calderada*!

TEATROS

NOVETATS

Obra qu'executa la companyia Guerrero es sinónim d'èxit y gran entrada; per lo tant, dit está que 'l senyor Díaz de Mendoza en la nit de son benefici ab *El desdén con el desdén* tingué un plé á vessar y se sentiren continuament aplaudits los intérpretes de l'obra.

Igual fortuna obtingué *Don Juan Tenorio*, ab tot y representarse en época tan extemporánea com es lo mes de Juliol, ja que lograren veures ovacionats la Sra. Guerrero y lo Sr. Díaz de Mendoza per la perfecta execució que donaren als personatjes de D.ª Inés y protagonista. Lo resto dels artistes no 'ns va satisfer prou.

Per'ahir estava anunciat lo benefici de la Sra. Guerrero, que no cal dir com estaria lo teatro, y per avuy lo despido de la companyia, per lo que també hi preveyém una calderada.

Satisfeta pot estar la empresa Mir-Guerrero per lo brillantissim resultat que la campanya d'estiu 'ls ha reportat, ja que á la honra recullida hi ha que juntarhi 'l profit que n'ha tret, puig ha sigut l'únic teatro que sempre ha lograt veure reunida numerosa y escullida concurrencia.

Ab lo despido de la companyia Guerrero coincidirá lo fi de sa contracta l'intelligentissim empresari d'aquet teatro Sr. Mir, qui durant un bon nombre d'anys ha tingut á son càrrech aquet teatro, donant mostres de que sa inteligencia anava aparellada ab la rumbositat sens exemple, ja que á ell se deuen casi tots los espectacles de verdader gust artístich que s'han donat en nostra ciutat.

Molt sentim lo buyt que lo Sr. Mir deixarà ab sa resolució.

TIVOLI

Diurne passat 's despedi la companyia lírica que baix la direcció artística del mestre Caballero havia de actuarhi tot l'estiu, pero que á causa del poch profit lograt, á mitja temporada ha dit prou.

Molt sentim lo resultat desastrós que li haurá reportat la excursió en nostra ciutat, pero en honor á la vritat, tenim que manifestar que la insulsés de las obras estrenadas y la descuydada execució que las mateixas obtingueren—ab tot y figurar en la companyia verdaderas celebritats—ne tenen la culpa.

Al sortir de Barcelona, se n'ha anat á la patria dels tramussets. Celebrarém qu'alli pugui recuperar lo que ha perdut entre nosaltres, si bé ho duptém, majorment per resultar impossible puga sostenirse en cap teatro de provincias per lo pressupost sumament extraordinari que porta.

Dissapte comensará una companyia lírica que donará algunas representacions de la ópera espanyola del mestre Bretón, *La Dolores*, y si donan resultat, será probable que hi actubi per algún temps.

CATALUNYA

Segons noticias, dissapte tornarà á obrir sas portas ab la companyia d'opereta italiana de Giovannini (antes Franceschini), de la que 'n forman part las conegudas triples Sras. Morroto, Coliva y Principi, y 'ls Srs. Grossi, Petrucci, Arrigotti, Pomer, Carbonetti y Gallino, sent lo mestre director D. Francisco Rando.

Entre lo repertori conegut que porta, en que hi figuran las mes notables obras de Offenbach, Lecoq y Suppé, cal anyadirhi algunas óperas italianas, com *La Sonámbula*, *Luccia*, *Fra Diavolo*, etc., etc. Per lo tant, ja serán 3 los teatros qu'explorarán lo género lírich italiá.

¡Ah! una noticia pera 'ls vells verts y pe 'ls pares de familia:

En lo cos de coros diu que hi ha *excelentas* barbianas que *gastan* notables gambas.

A espavilarse, donchs, y á netejar... los gemelos!

JARDÍ ESPANYOL

Ja ha debutat la companyia d'ópera italiana de á ralet la entrada. Per fi la empresa d'aquet teatro ha acertat ab algo, y es, ab lo de ser á ralet lo preu de la entrada, per que 'l conjunt de la companyia no es mes que de 25 cèntims.

De la bona Direcció de la casa, n'es bona mostra 'l dir que la obra de debut tenia que ser *Fra Diavolo* y si-gué *Carmen*; per lo segón dia estava anunciada *La Africana* y s'executá... *Carmen*; pera dilluns *Rigoletto*, y *La Traviata* ocupá son lloch; dimars *Norma*, y en efecte.... després s'anunciá *La Traviata*, etc., etc.

De com s'han cantat las óperas en aquell escenari (sic) *peor es meneallo*; sols dirém que sentim vivament qu'entre 'ls cómplices de la *execució* hi figuri lo mestre Pérez Cabrero, qui ha donat mostres varias vegadas de sa inteligencia y escrupulositat artísticas y que ara ha permés libertats que no li podém perdonar, majorment per ser ell també compositor.

¿Si á las sevas obras las tractessin com ell permet se fassi ab las de Bizet, Auber y Verdi, qué diria?

Una súplica 'ns permeterém ferli á dit mestre Sr. Cabrero, y es, que si reprimis aquells cops de peu á que té tanta afició, lo bombo li agrahiria y los concurrents á las primeras filas—quan n'hi ha—li donarian un vot de gracias.

Y prou per avuy.

NOU RETIRO

Ab la grandiosa ópera del immortal Meyerbeer, *Gli Ugonotti*, hi han alternat algunas representacions de la inspirada de Verdi *Il Trovatore*, haventhi lograt justos aplausos las Sras. Ferni y Ketty y los senyors Bugatto y Rubí.

Continua 'l públich favorint á aquet ventilat y per lo tant cómodo teatro, y, en honor á la vritat, havém de dir que 'ls esforços que fá la Empresa pera complaure al públich, son mereixedors de tal distinció.

Al numerós personal ab que compta, ja que diariament pot variar de ópera, cal anyadir que ha fot notables contractas, entre ellas, á la tiple Morgantini y al tenor Morera.

Nostra enhorabona.

UN CÓMICH RETIRAT.

Días enrera torná de Cuba per malalt, un de tants soldats. De Santander (ahont desembarcá) va marxar á Granada (lo seu país) va arribar allí, va abrassar á sa mare y... *pax vobis*, caygué mort al instant.

Lo viatge de Santander á la seva terra, va durar tres días y en setanta dugas horas, ningú li va dar sisquera una tassa de caldo, fins al punt que no se sab si l'infelis morí de malaltia ó bé de inanició.

Comentari.

*Y vivan los valientes
que van á pelear.*

Primer va surtir *El Noticiero* ab un *Portfólio* de vistas de tots 'ls països del mon, inclós Xauxa, y ab la santa intenció d' espolsar las butxacas dels barcelonins.

Després *La Publicidad* gelosa del éxit obtingut pe 'l seu contrincant, va anunciar una colecció de *Bellesas de Espanya* y va escursar 'ls beneficis del *Ciero*.

Ara, portat per l' esprit de imitació, ha comparegut un tercer en discòrdia, ab una colecció de vistas de Barcelona, rebaixant lo preu de passada.

Jerusalém, Jerusalém... ¡Quant mes arém menos valém!

Primer vistas de tot 'l mon; després vistas d' Espanya y finalment vistas de Barcelona... Luego deurán venir las vistas del carrer de casa y per últim las de la sala y arco-ba... de qualsevol individu del *montón*.

No hi ha res mes ridícul que las imitacions.

Y quan son tan puerils... ¡mes que mes!

✱

Un *fulano*, estava prenent l' altre dia un bany económic en lo moll de Llevant y naturalment, s' havia deixat la roba en terra, donchs, bé; al surtir del aygua va trobarse ab que la roba havia volat.

Y junt ab la roba havian volat també 35 lliuras esterlinas que duya á las butxacas y 24 pessetonas.

Angel de Deu... ¿y ab dos cents duros á la bossa, se 'n havia anat á pendre banys económichs? ¡Quanta ignorancia!

¡Aixís apendrà á no ser tant ranci!

✱

La població de Sant Andreu de Palomar ha tingut la xaripa d' arregar l' *avis rara* de un arcalde bastant decent, cosa que en vritat sembla impossible en los temps que corren.

Lo Sr. Vintró, segons la premsa explica, es un home de génit, que avans de torsarse á las exigencias del caciquisme, está disposat á trencar la vara en cent mil bossins.

Mes ¡ay! Ja corren veus de que no estará gayre temps al frente de l' Arcaldia de Sant Andreu!...

Oh ja, ja... Lo ditxo ja diu qu' un home valent y una bota de bon vi no duren gayre, mes si lo poble vehi 's posés las calsas, com fora 'l seu deber, 'ls *Pantorrillas* tindrian d' espinárselas.

Y ab mes motiu, per quant 'ls arcaldes com cal, van pe 'ls núvols y quan un ne passa, fa de bon aprofitar.

✱

En un remítit qu' aparesqué fa pochs dias, en un periódich d' aquesta ciutat, un capellá s' exclamava de las explotacions de que son victimas 'ls *xanguets* sacerdotals.

En lo tal remítit 's demostrava, qu' entre la gent de sotana ocorre lo mateix si fa ó no fa, qu' entre 'ls treballadors y la demás gent. També hi ha burgesos y proletaris. Explotadors y explotats... Manobras d' á deu rals diaris y rectors que 's fan riquíssims, escanyant als altres.

¡Era de suposar!

De desde que 'l mon es mon, la desigualtat social ha existit y existirá. Unicament que molta gent 's figurava, que 'ls capellans s' ajudavan mútuament en l' art d' explotar la llana, y á la güenta també hi ha entre ells qui 's fa la part del lleó

Nada capellanets... A declararse.

✱

Los Srs. Vidal, Sala y Caballero d' aquesta capital, empressaris de la venta de cerillas de la mateixa y sas Aforas desde lo 25 del corrent han introduhit una millora en las capsas de 10 céntims que creyém será del complert agrado dels compradors y molt particularment dels coleccionistas en fototípias.

Dita millora consisteix en una vasta colecció de 75 retratos los que anirán inclósos en las mateixas capsas, y trimestralment variarán la remesa, per lo que los coleccionistas dintre breu temps tindrán una série inmensa de verdaderas celebritats, y quadros artistichs, fets ab l' esmero ab que tant s' ha acreditat la empresa, per lo procediment de fototípia.

✱

Nostre benvolgut company en la premsa en Francisco Bonet, en la nit de la clausura de la Exposició—per alguns anomenada de Bellas Arts—rebé en son clatell las *caricias* de un *simpítich* cohet, que no content en destruirli tot lo terno, ara lo fá anar tot encarcerat, privantli de poder fer com acostumava alguna gacetilla en alabansa del gloriós Pirozzini.

Es la recompensa.

Feu favors á cossas que us donarán bestias ó vice-versa.

✱

A mitjans del próxim Agost debutará en lo teatro de Novetats una companyia de ópera italiana composta de verdaderas notabilitats á fi de poder representar ab tota la perfecció possible un variat repertori del que 'n formarán part las celebradas óperas *Aida* de Verdi; *Lohengrin* de Wagner; *Gioconda* de Ponchielli; *Mefistófele* de Boito y *Il pescatore di perla* de Bizet.

Se diu que entre lo personal de *primo cartello* contractat, hi figuran nostres paysans las Sras. Carrera y Mas, y los Srs. Suárez, Morales, Aragó y Perelló.

Com la Empresa anirá á cárrech del expert é inteligent Ignaci Elias, inútil creyém manifestar ab la propietat escénica ab que serán presentadas, puig dit empressari es dels que tenen lograda justa fama de rumbosos é inteligents y que totas las obras las posan ab verdader *amore* tant per las grans masas corals, orquestals y coreográficas, com per lo decorat, atrés y trajos.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 26 d' aquest mes)

1. Floridor: Anirá.—2. R. Nadal B.: No serveix.—3. Isidoro Llavi: Id.—4. Joan Giné: Id.—5. Un Constantinopolita: Id.—6. Joanet de la Barca: Id.—7. Joanet dels Alls: Id.—8. Alfonso Badal: Id.—9. El loco 77: Id.—10. Noy del Gremi de Sabadell: Id.—11. M. Giralt: Ha de ferlos en paper de transport.—12. M. Armengol: Publicarém un geroglífich.—13. Nitu de Tarragona: No vá.—14. Joseph Baguña: L' article es fluix.—15. Frederich Gironella: No m' agradan prou: 16. Petit Burlat: Id.—17. F. Carreras P.: Id.—18. P. Vall de Ros: Es massa llarch.—19. Isidro Cardús: No 'm serveixen.—20. Tenorio: Publicarém la tarjeta.—21. P. Taco: De vosté, 'l logogrifo.—22. Santiago B. y Calvet: Aquesta poesia me sembla haverla llegida anteriorment. Diguim lo que hi hagi sobre 'l particular.—23. J. Sarellusac: Anirá la xarada.—24. Pam y Pipa: No puch aprofit arho.—25. Joseph Anglada: Id.—26. J. O. Aguila: Insertarém lo geroglífich.—27. S. Amolap: La tarjeta.—28. Angel Práctich: Lo primer triángul.—29. Enrich Bosch Viola: La primera encare no está prou bé. Lo sonet miraré de publicarli arreglat.—30. Rafel Rutllant: No fá per casa.—31. Carlos d' Alfonso: Id.—32. Ricart Pujol: Id.—33. J. Sallent: Publicarém la conversa.—34. Calavera retirat: Lo problema.—35. Arthur Pujol: No serveix.—36. Andreuhet dels Conills: No m' acaba de satisfer.—37. Pere Salóm: Lo primer geroglífich.—38. Francisco Bertrán: Es mansa.—39. B. Fius: Son dolentas.

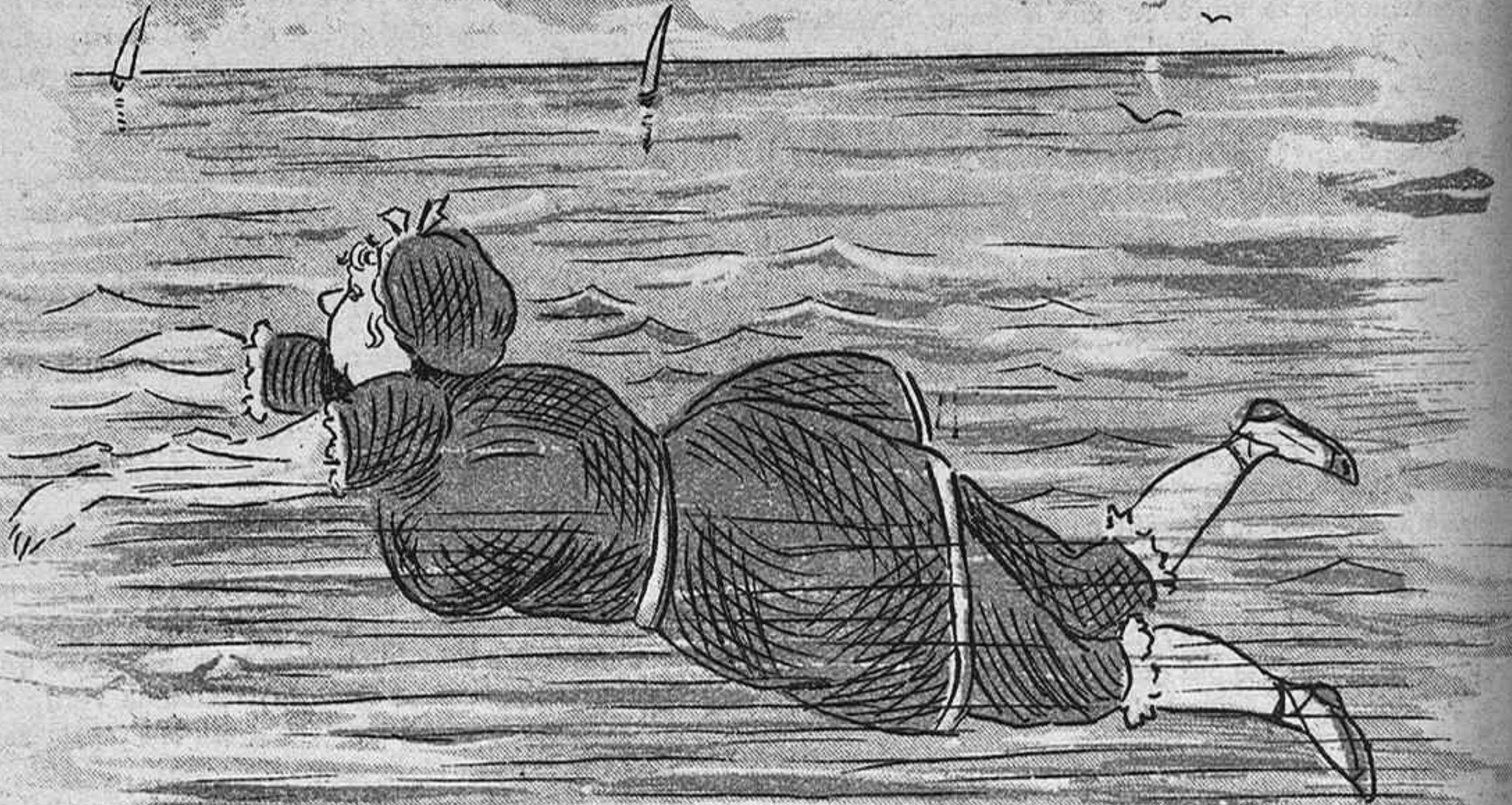
Fer falta d' espay, quedan 27 cartas per contestar.

LITOGRAFIA BARCELONESA

de Ramón Estany

6, Sant Ramón, 6, - BARCELONA

PER LA ESQUADRA...

Ja que 'l Govern, en lloch logra
cap embarcació barata...
¡Allá va la meva sogra
qu' es una galán fragata!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

En l' alfabet trobarás
ma primera;
En lo mateix hi veurás
ma tercera;
En las praderas se cria
ma segona;
Y es lo ser tot, avuy día,
cosa bona.

O. PINO DE PREMIÀ.

ENDEVINALLA

En mitj de la mar me trobo,
Al fi de la terra soch,
En lo cel no hi puch entrar,
Ni puch sé al infern tampoch.

B. LOGNEMRAM.

CONVERSA

—Hola, Pau! ¿Que tal... D' ahont
vens?
—Vinch de Barcelona, que una ger-
mana del meu pare m' ha trobat una
colocació.
—¿Quina, la tia de la meva xicota?

—No, home, la que t' mateix acaba
de dir.

UN APRENENT DE FALSET.

TRENCA-CAPS

Per deu céntims donan

«LA TOMASA»

Formar ab las anteriors lletres de-
gudament combinadas, lo següent:
dos pobles de Catalunya, un animal
femení, un astre y 1 carrer de Barce-
lona.

JOAN ROCAVERT.

CREU NUMÉRICA

1 5 7	—Nom d' home.
2 4 4	—Vegetal.
1 2 3 4 5 6 7	—Nom d' home.
1 2 3 4 5 6 2	—Nom de dona.
8 4 4	—Part de la persona.
1 7 1	—Peix.
7 4 5	—Comestible.
1 2 3	—Nom d' home.
7 6 2	—En la mar.
2 6 2	—Nom de dona.

J. O. AGUILA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6—Nom de dona.
1 2 4 5 6— » »
2 3 2 6— » » (dimin.)
5 3 2—Astre.
2 6—Nota musical.
1—Vocal.

ANGELINA Y AMADEO.

GEROGLIFICH

:: + ::

E

D I I M

:

A I T

OR OR

PEPET PANXETA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 412

Xarada I.—Ca—priet—xo—sa.
» II.—A—de—la.
Tarjeta.—La Salsa de Aniceta.
Baldufa numérica.—Bartomeu.
Logogrifo numérich.—Sanpedor.
Geroglifich.—Per asistents los militar.